І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 180. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 18-го ВЕРЕСНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 18, 1959 No. 180. VOL. LXVI.

ХРУЩОВ ВИСЛОВЛЮЄ „ВПЕВНЕНІСТЬ, ЩО ПЕРЕМОЖЕ КАПІТАЛІЗМ...", ПОТІМ МАХАЄ ГОЛОВОЮ І КАЖЕ, ЩО ЦЕ БУДЕ КОМУНІЗМ, ТА ОБУРЮЄТЬСЯ НА ЗАПИТИ ПРО ЗЛОЧИНИ СТАЛІНА Й ПРО СОВЄТСЬКУ ІНТЕРВЕНЦІЮ НА МАДЯРЩИНІ

Вашингтон. — „Я убєждьон, что побєдіт капіталізм..." — заявив, очевидно з його точки погляду помилково, Нікіта С. Хрущов, опісля замахав головою та „поправився", що переможним у змаганні буде комунізм і дав кореспондентам лекцію про погляд марксизму - ленінізму на розвиток історії. Трапилося це під час його зустрічі з кореспондентами американських газет в Національному Пресовому Клюбі минулої середи, 16-го вересня. Свою Пресову Конференцію Хрущов почав заздалегідь приготованою і списаною промовою, в якій він підкреслював конечність порозуміння і коекзистенції, хвалив президента Айзенгавера і вимагав негайної ліквідації холодної війни. Велика частина промови була присвячена Західній Німеччині, що її назвав Хрущов головною загрозою для миру й евентуальним ініціятором третьої світової війни як теж справі Західнього Берліну, загарантування свободи і добробуту якого є, за словами Хрущова, не тільки ціллю західніх держав, але теж і бажанням Совєтського Союзу. Закінчив свою промову Хрущов підкресленням конечности поширити взаємну торгівлю, річний обсяг якої під сучасну пору можна вмістити на двох кораблях.

Першим питанням, що ним зустріли американські журналісти Хрущова, були питання в справі його співучасти у злочинах Сталіна, чи конкретніше про те, що він робив у той час, як Сталін доконував свої злочини. Це питання, супроводжене голосним сміхом журналістів, вивело відразу Хрущова із рівноваги і він піднесеним голосом заявив, що автори різних казок, включно з авторами такого питання, хотіли б поставити його, Хрущова, в трудну ситуацію і йому самому спричинити труднощі. Але сміється, як заявив Хрущов, той, хто сміється накінці. Щождо самого питання, то воно провокативне і він використовує нагоду, щоб заперечити всякі такі злобні балачки і брехні, які не відповідають правді. Дальші два запитання стосувалися випущення ракети на Місяць і закордонної торгівлі. Чергове питання було поставлене у зв'язку із заявою Хрущова, що Совєти ведуть політику невстрявання у внутрішні справи інших держав: журналісти запитували, як погодити з тією заявою совєтську збройну інтервенцію на Мадярщині в 1956 році. Відповідь на це питання була брутальна, мовляв, справа Мадярщини зав'язла декому в зубах неначе здохлий щур і її дехто не може ні спекатися, ні виплюнути. Якщо ж хтось хотів би доконечно говорити про ці справи, то й Совєти могли б пригадати інші справи і підкинути іншим здохлого кота. Мадярський народ, за словами Хрущова, щасливий і задоволений марширує разом з іншими народами до комунізму, чого доказом може бути, що його, Хрущова під час відвідин у Будапешті в 1957 році, після мадярських подій... вітали тепло й ентузіястично. Не дав ніякої відповіді теж Хрущов на питання в справі ситуації жидів у Совєтському Союзі, заявляючи тільки, що в СССР немає ніякого національного питання і всі народи живуть там в мирі і тісній дружбі. Найширшу відповідь дав Хрущов на питання в справі його заяви, висловленої до представників західніх держав в 1956 році, в якій він грозив, що „ми вас погребаємо". Відповідаючи на це питання, Хрущов заявив, що це була мова не про фізичне погребання, але про перемогу більш поступового комунізму над реакційним капіталізмом. При тому, в одному місці своїх виводів, супроводжених покликуванням на Маркса, Енгельса і Леніна, Хрущов помилився і заявив, що переможе капіталізм. Під сміх присутніх Хрущов поправився і заявив, що переможе комунізм, так, як він переміг у колишній царській Росії.

Президент Національного Пресового Клюбу Вільям Г. Лоренс (праворуч) розмовляє з Хрущовим перед його промовою до журналістів.

„Тримайте вбивника на льоду" — рекомендує американська преса у відношенні до Хрущова

Відвідини совєтського диктатора Нікіти Хрущова в Америці, при своїй небажаності і шкідливості, мають і деякі позитивні наслідки, головно в тому, що допомагають демаскувати як самого диктатора, так і забріханість його тиранської системи. До такого висновку можна прийти на підставі голосів багатьох американських газет та їх коментарів на виступ Хрущова на пресовій конференції в Національному Пресовому Клюбі в Вашингтоні минулої середи, 16-го вересня. Редакційний коментар в „Ню Йорк Таймсі", стаття Дейвіда Лоренса в „Ню Йорк Геральд Трібюн", як і голоси та коментарі в інших більших і менших газетах вказують недвозначно на те, що — як це висловлюється в редакційному коментарі „Ню Йорк Дейлі Нюз" — „єдиний тріюмф, що його досягнув червоний цар Нікіта, є в совєтських газетах, які впевняють своїх нещасних читачів, що Вашинґтон шалів з радости на його вид", при чому назву „газети" у відношенні до совєтської преси пише цитований щоденник в лапках. Від себе „Дейлі Нюз" коментує: „Червоний цар Н. С. Хрущов приїхав минулого вівтірка на військове летовище Ендрюса і населення Вашинґтону тримало його на льоду (американська фраза на означення дуже холодного відношення — Ред.) під час його поїздки до Блер Гавзу з президентом Айзенгавером. Червоний головний вбивник вкінці перестав махати капелюхом до мовчазної публіки, поклавши його на свою лису голову. Ми вважаємо, що це було єдино правильне прийняття Вашинґтону для Хрущова. Він є нашим головним ворогом, що готовить нам руїну і населення. Вашинґтону поступило правильно, показавши йому, що воно його знає. Треба сподіватись, що холодні плечі будуть показані йому так само нюйоркчанами, коли тільки він публічно появиться під час своїх дводенних відвідин в цьому місті. Ми не маємо у відношенні до нього жадних зобов'язань. Він не є гостем американського народу. Президент Айзенгавер запросив його сюди а не нарід."

В Ню Йорку має Хрущов найбільшу в історії цього міста поліційну охорону

Ню Йорк. — В четвер вполудне совєтський прем'єр Нікіта Хрущов прибуває з Вашинґтону до Ню Йорку, і ця подія поставила на ноги всі аґенції безпеки в цій країні, а крім цього оберігатимуть совєтського диктатора ще і совєтські аґенти, які з ним прибули до ЗДА. 15-вагоновий поїзд міститиме Хрущова і його почет, а крім того поїдуть в ньому поліційні аґенти. Перед тим поїздом поїде інший поїзд з аґентами та урядовцями служби безпеки, які перевірятимуть всі небезпечніші місця, які є на шляху Вашинґтон - Ню Йорк. В поїзді, яким поїде Хрущов, будуть дві льокомотиви, після них будуть пусті вози, аж після того буде їдальня, а за нею вози з Хрущовим і його партією. 1,000 поліцистів пильнує цього залізничого шляху, в поготівлі є працівники телеграфічної і телефонічної аґенції. Найбільші засоби безпеки будуть в стейті Ню Джерзі, де живе багато іміґрантів, мадярів, українців, поляків, чехів та інших, які чинно поборювали російський комунізм. В Ню Йорку обрахована кожна мінута побуту Хрущова і забезпечене кожне місце, де він має бути. 3,300 міських поліцистів, з того 2,619 в уніформах, мають берегти совєтського диктатора, а крім того ще працюватимуть аґенти федеральних аґенцій. Докладно визначена тура, якою має їздити Хрущов, визначені місця, де можна пікетувати демонстрантам, забезпечені ті будинки, в яких перебуватиме Хрущов в четвер, п'ятницю і суботу в Ню Йорку.

Хрущов у розмові з сенаторами відмовляється говорити про відношення до інших держав

Вашинґтон. — 16-го вересня Хрущов впродовж однієї години і 30 мінут був присутній в Сенатській Комісії Закордонних Справ, де заявив, що згідно з порозумінням із президентом Айзенгавером, він не буде обговорювати тих справ, які торкаються інших держав, а не СССР і ЗДА. Сенатори не були з такої заяви Хрущова вдоволені, бо вже першого дня побуту у Вашинґтоні совєтський прем'єр мав заявити, що він хотів би порушити справу Ляосу, і Німеччини. Хрущов не відповідав на запити в справі напруження між Сходом і Заходом. Хрущов давав такі довгі відповіді, що тільки 7 сенаторів із 25 присутніх могли поставити запити. Сенатори мусіли обмежувати свої запити до совєтсько-американських справ. Сенатор-республіканець Александер Вайлі запитував, про що ж тоді буде Хрущов конферувати з Президентом. Совєтський прем'єр відповів, що буде говорити про роззброєння і про ліквідацію американських військових баз в інших країнах. Щодо успіху, заявив, Хрущов, то „все залежить від становища ЗДА". Сенатор Линдон Б. Джансон запитував Хрущова про виміну наукових здобутків в ділянці космічних просторів, на що совєтський диктатор відповів, що СССР противиться співпрацювати з Комітетом для космічних проблем при Об'єднаних Націях, але він готов співпрацювати в цій ділянці із ЗДА. У відповіді на запит сенатора Карла Гайдена Хрущов сказав, що він є за поширення культурної виміни СССР і ЗДА, і в тій цілі приїхав із ним сюди окремий урядовець для культурних справ Георгій Жуков. Сенаторові Дж. В. Фулбрайтові заявив Хрущов, що він без боротьби погодився б прийняти капіталістичну систему, коли б переконався, що вона краща за комуністичну. Відповідаючи на запит сенатора Еверетта Дірксена про цензуру для кореспонденцій із СССР, Хрущов сказав, що не дозволяється висилати тільки таких кореспонденцій, які закликають до війни. Совєтський прем'єр спростував заяву віцепрезидента Ричарда М. Ніксона про те, що в СССР було кілька невдалих проб висилати ракету на Місяць. Хрущов казав, що він присяг би на Біблію, що це не відповідає правді.

ВІДЗНАЧУВАННЯ МАЗЕПИНСЬКИХ РОКОВИН В НЮ ЙОРКУ СХОДЯТЬСЯ З АНТИХРУЩОВСЬКИМИ ДЕМОНСТРАЦІЯМИ В НАЙБЛИЖЧУ СУБОТУ І НЕДІЛЮ

Ню Йорк. — Можна б вважати дивним збігом обставин, що вже від довшого часу пляноване місцевою Українською Громадою відзначування 250-річчя виступу великого гетьмана України Івана Мазепи до бою проти Москви за волю і незалежність України, сходиться з організованими на швидку руку демонстраціями і маніфестаціями проти новітнього червоного царя Московії, совєтського диктатора Нікіти Хрущова, з нагоди його відвідин у цій метрополії. Мазепинські святкування, як це детально подано в оголошенні на іншому місці, відбудуться на острові Рендолфа в суботу і в неділю, а в неділю учасники мазепинської імпрези, що в обставинах матиме більше чи менше демонстраційний характер проти Хрущова, прилучаться безпосередньо до антихрущовського демонстраційного походу по вулицях Ню Йорку та опісля до масового демонстраційного зібрання в Карнеґі Голл, що його влаштовує Конференція Американців Центрального і Східнього Европейського Походження разом з іншими американськими патріотичними організаціями. Згадана Конференція, відома також під скороченою назвою КАСІД, відбула в справі цієї маніфестації свої чергові наради минулої середи, 16-го вересня, уточнивши програму та перебіг зібрання. Українці візьмуть видатну участь як у самій маніфестації, так і в її програмі. Американський національний гимн, що ним маніфестація буде започаткована, відспіває відома наша оперова співачка п-ні Марія Лисогір, а в дальшій мистецькій програмі візьме видатну участь відомий наш хор „Думка". Також між промовцями, між якими є видатні американські діячі та діячі поодиноких національних груп, буде президент УККомітету, що є також екзекутивним головою КАСІД, п. Дмитро Галичин.

Посол М. Мандзюк, канадійський делеґат до ОН, виступить на Мазепинській Маніфестації

Ню Йорк. — В останній хвилині інформують, що на великому мазепинському здвигу, що відбудеться в найближчу неділю, 20-го вересня, на острові Рендолфа, виступить з промовою канадійський посол українського походження п. Микола Мандзюк, що є тепер членом канадійської делеґації на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй. Між промовцями на цій маніфестації буде, як відомо, також колишній стейтовий сенатор а тепер міський комішенер з Джерзі Сити мр. Джеймс Моррей, відомий знавець східньоевропейської історії, що минулого місяця був на відвідинах в Києві та опісля писав, що „українці мають власну думку". Крім згаданих промовлятимуть, як уже інформовано, голова і президент УККА проф. Л. Добрянський і п. Дмитро Галичин та інші.

У ЗДА ПОЧАЛИСЯ ДЕМОНСТРАЦІЙНІ МАСОВІ ВИСТУПИ ПРОТИ ХРУЩОВА

У зв'язку з приїздом совєтського диктатора Хрущова до З'єдинених Держав Америки і його поїздкою по різних містах Америки українські громади відбули або підготовляють ряд демонстраційних виступів, спрямованих проти Хрущова, як ката України. Наприкінці минулого тижня відбулися такі демонстрації в Шикаґо і Ню Гейвен і в днях 19 і 20 вересня відбудуться протесваційні масові виступи теж у Ню Йорку, Филаделфії, Рачестері та в інших містах ЗДА.

Маніфестація Свободи в Шикаґо

В суботу, дня 12-го вересня ц. р. вполудне відбулася масова демонстрація п. н. Маніфестація Свободи та Салют для Поневолених Народів, спонзорована патріотичними організаціями — американськими і 14 національними групами в Шикаґо й околиці під проводом Американських Приятелів АБН та Антибольшевицької Ліґи Америки. Маніфестація відбувалася у великій залі „Оркестра Голл" в середмісті Шикаґо. Головним промовцем був кол. конґресмен з Висконсин Чарлс Керстен, який м. ін. сказав, що Американці повинні дивитися на Нікіту Хрущева під час його візити у ЗДА так, як суддя дивиться на „кіднепера" або „вбивника". „Не повинно бути виявів непорядку, але ми повинні мати в пам'яті, що цей чоловік має тяжкий, міжнародний кримінальний рекорд..." Крім Керстена промовляли: Суддя Джан Унґер з Денвіл, Ілиной, та командант Морської Летунської Станції в Ґлевню, капітан Ісая Гемптон, що висловив пошану поневоленим совітами націям. Акт обвинувачення Хрущову і Кремлеві від різних народів та відповідні резолюції відчитав представник хорватів — В. Л. Кнаус. Кн. Е. Ціхи відтворив останній апель до вільного світу радіопередачі мадярських повстанців з 1956 року. Маніфестація розпочалася виставленням прапорів, відспіванням американського гимну та молитвою, що її провів литовський єпископ-помічник з Ковна — о. В. Бризґіс та відіграванням спеціяльної композиції „Марш Свободи", скомпонованої на цю маніфестацію органісткою Г. Вестбрук. Імпреза закінчилася також молитвою, що її відмовив о. О. Кулик, парох Української Православної Церкви св. Петра і Павла за тих.

(Закінчення на стор 4-ій)

Протестаційна Маніфестація в Ню Гейвені

Ню Гейвен, Конн. — Приїзд Ката України Нікіти Хрущова до ЗДА зустріли українці Ню Гейвену протестаційною маніфестацією в неділю дня 13 вересня, яку зорганізував та перевів місцевий Відділ УККА. Демонстрацію започатковано Богослуженнями в обидвох українських церквах в наміренні Українського Народу. Після Богослужень учасники зібралися в авдиторії української католицької церкви, де були виголошені дві доповіді. По українськи промовляв голова місцевого Відділу УККА п. Іван Телюк, й англійську доповідь виголосив всч. о. парох Стефан Чомко. Обидва промовці докладно висвітлили всі звірства доконані Нікітою Хрущовим в Україні, та інших окупованих державах. Опісля відчитано резолюції в українській та англійській мовах, що їх присутні прийняли рясними оплесками. Накінець промовив ще представник литовців п. Сілкіс по литовськи. Після цього зібрання сформовано похід з учасників маніфестації. Похід нараховував понад чотириста осіб. Несено відповідні транспаренти з англійськими написами. Литовська група, яка взяла участь у поході, мала два своїх транспаренти. Пішоходами йшли молоді хлопці та роздавали летючки всім прохожим американцям.

ДЕ ҐОЛЬ ПРИЗНАВ АЛЬЖИРОВІ ПРАВО САМОВИЗНАЧЕННЯ

Париж. — Президент Французької Республіки — ген. Шарль де Ґоль у промові до французького народу через радіо-телевізійну сіть в минулу середу 16 ц. м. запропонував альжирцям три можливості для їхньої батьківщини: відірвання від Франції і проголошення повної самостійности, — повне включення себе у Французьку державу й нарід, себто асиміляцію чи пак, за французьким висловом, інтеґрацію, — або федерацію з Францією із широкою автономією. За основу для кожної з цих можливостей де Ґоль поставив право альжирців самим вирішувати свою долю. Це право самовизначення альжирці мали б дістати після 4-річного періоду, в якому в Альжирі були б переведені далекосяжні соціяльно-економічні й культурні реформи. Де Ґоль не спрецизував докладно, як саме альжирський нарід мав би висловити свою волю, але натякнув тільки на так звані генеральні ради, вибори до яких мають відбутися в Альжирі в наступному році. Окремі вибори відбудуться до рад адміністраційних, господарських і соціяльних. Альжирське рішення мало б піти на затвердження Франції в окремому її плебісциті. Де Ґоль не сказав, що буде, як би французи відкинули вислід рішення альжирців, заявив тільки, що він буде палко рекомендувати своїм землякам прийняти до відома волю альжирського народу. Де Ґоль, признаючи в теорії альжирцям уперше в історії французько-альжирських взаємин право на державну самостійність, передбачує, що така самостійність була б для Альжору катастрофою: припинення фінансової допомоги збоку Франції та її допомоги у несенні культури й технічного вишколювання альжирських кадрів унаслідку принесло б — каже де Ґоль — нужду та політичний хаос і скінчилось би приходом до влади в Альжирі комуністів. Де Ґоль признає, що інтеґрація альжирців із французами принесла б альжирцям повну рівність у правах з французами, але сам недвозначно висловлюється за третьою розв'язкою — широкою автономією для Альжиру та її федераційним зв'язком з Францією, як теж внутрішньо-федераційним зв'язком, що лучив би різні племена й національні групи в Альжирі. Зате він відкинув концепцію безпосередніх переговорів із мусульманськими націоналістами, натаврувавши методи кривавого терору і засідок, що їх стосують націоналістичні мусульманські партизани. Проте він запропонував всім мусульманським революціонерам найширшу амнестію з правом еміґрантів вернутися до Альжиру та взяти участь в тамошньому голосуванні і нормальному житті. — За першими коментарями — французи у Франції і в самому Альжирі вислухали промови де Ґоля спокійно, без проявів спротиву збоку радикальних колоніялістів. В колах альжирських еміґрантів в Тунісії як і в решті арабського світу ця промова викликала холодне, чи може навіть цілком неґативне враження з уваги на відкинення де Ґолем можливости переговорів із лідерами альжирського визвольного руху. Однак признається великий поступ у французькій політичній думці, проявлений фактом признання Альжирові права самовизначення включно з правом до самостійности.

Об'єднані Нації проти прийняття комуністичного Китаю до свого складу

Об'єднані Нації. — На першому засіданні Головної Комісії Генеральної Асамблеї ОН, яка складається з 20-х осіб, рішено в минулу середу 12 голосами проти сімох при одному голосі, що „стримався", щоб запропонувати Генеральній Асамблеї не дебатувати цього року взагалі над внесенням над змінами в представництві Китаю. Індія, як звичайно, зголосила була внесення, щоб на місце репрезентації від Республіки Китаю (вільного) допустити репрезентантів Народної Республіки Китаю (комуністів). З протилежним внеском виступив представник ЗДА. Нема сумніву, що більшість Генеральної Асамблеї висловиться за внесенням З'єдинених Держав і таким чином знову відкине пропозицію на прийняття комуністичного Китаю. — На тому самому засіданні рішено таки включити в денний порядок справу Альжиру, всупереч протестові французького представника, який заявив, що Франція вважатиме всякі постанови в цій справі збоку Об'єднаних Націй за неважні, бо нібй суперечні чартерові, що забороняє втручатись у внутрішні справи країн. —

Китайські комуністи прославляють Хрущова і лають Америку

Гонґ Конґ. — Комуно-китайська преса прославляє відвідини Хрущова в Америці, як велику перемогу „мирової політики Совєтського Союзу і всіх миролюбних соціялістичних країн" та водночас таврує ЗДА за „нові злочинні дії, наставлені на погіршування міжнародного напруження". Комуно - китайська преса лучить подорож Хрущова до ЗДА з вистреленням совєтської ракети на Місяць та ставить ці обидві події на одну дошку, як великі совєтські перемоги, які є перемогами цілого комуністичного табору. Комуно - китайська преса наводить великого листа Чу Ен-лая до Хрущова з нагоди совєтської ракети на Місяць, вітаючи його теж із виїздом до ЗДА. Китайські комуністи, перевертаючи за комуністичним звичаєм до гори дном історичні факти, закидають Америці власні злочини: це Америка, мовляв винувата, що до цього часу Корея і В'єтнам поділені, що нема миру в Берліні та що Формоза „окупована" американцями. Комуно - китайська преса не подає найменшого натяку на можливість відступу Москви й Пейпінґу з їх імперіялістичних позицій у розмовах Хрущова у Вашинґтоні.

В АМЕРИЦІ

● Колишній президент Гаррі С. Труман сказав, що зовсім не бажає розмовляти з Хрущовим, який також, додав Труман, не палиться до розмови зі мною, бо два його заступники, які відвідали ЗДА, Анастас Мікоян і Фрол Козлов, під час побуту в цій країні мене „атакували". Але три дні пізніше Труман сказав журналістам у Ню Йорку, щоб він радо побачився б із Хрущовим, коли б той виявив таке бажання. Труман казав, що запрошував Сталіна в гостину до ЗДА, але Сталін боявся це зробити.

● Злочинці вкрали в Торонті з Мистецької Ґалерії образи Рембрандта, Ренуара, Рубена й інших майстрів вартости 600,-000 долярів. Поліція гадає, що злодії зайшли до ґалерії під час дня і залишилися там на ніч, щоб доконати крадіжки.

● Управа Крайової Федерації Республіканських Жінок займає невтральне становище в можливій боротьбі за найменування на кандидата на президента губернатора Рокефеллера і віцепрезидента Ніксона. Голова цієї жіночої організації пані Пітер Гіпсон сказала, що запросить на свою конвенцію того республіканського кандидата, який буде найменований на Крайовій Конвенції.

У СВІТІ

● В Інсбруці, столиці австрійського Тиролю, відбувся демонстраційний похід 20,000 тирольців, що протестували проти асиміляційної політики Італії в південному Тиролі, колишній провінції Австрії, яка припала Італії після прогри Австро - Угорщини в 1919 р. 3,000 південно - тирольських німців взяло участь у тій демонстрації.

● У Сан Маріно, мініятюрній республіці на території Італії, християнські демократи в союзі з правими соціялістами здобули у виборах до автономного сойму 36 мандатів, проти 24-х, що їх здобули комуністи і їх ліво-соціялістичні поплентачі. 2,462 виборці, що голосували за „правих", і 1,934, що голосували за комуністів, становили разом 84% управнених до госування. Комуністи правили в Сан Маріно від 1945 року по 1957-ий рік. В найближчих виборах вперше візьмуть участь також жінки, а що вони здебільша консервативні й релігійні, то комуністи, очевидно, цілком втратять шанси вернутись до влади в цій „державі".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БАГАТИЙ БАЛЯНС СЕСІЇ КОНГРЕСУ

Перша сесія 86-го Конгресу З'єдинених Держав закінчилась в минулий вівторок напрочуд гарним і цікавим балянсом — не тільки щодо числа і важливости прийнятих законів, але й щодо конструктивного, державно-творчого духа. Після виборів у листопаді минулого року і на початку сесії новообраного Конгресу в січні цього року було чимало песимістів, які побоювались, що американська законодатна машина буде спаралізована внаслідок партійного двоподілу, який настав між Білим Домом і Капітолем. Адже Президентом і членами його уряду були республіканці, а Конгрес мав велику демократичну більшість: 283 демократи проти 153 республіканців у Палаті Репрезентантів та 65 демократів проти 35 республіканців у Сенаті. Захоплені своєю перемогою, демократичні законодатці були настроєні бойово, з інтенцією покласти на всій законодатній праці печатку власної програми, власних ідей. „Приїхали як леви, а виїхали, як овечки" — стверджує коментатор „НЙТаймсу". Не демократичні посли й сенатори, а Президент насправді рішив про характер цілої минулої сесії. Він успішно протиставився прийняттю будь-якого закону, що його виразно не бажав. Єдиний закон про публічні роботи, що його вдалося демократичній більшості перевести всупереч „вето" Президента — насправді мінімально відбігає від його рекомендацій. Водночас Президент осягнув від Конгресу майже все, чого бажав.

Очевидно, що це могло статися тільки тому, що демократична більшість в Конгресі, особливо її провід в обох палатах, дуже швидко зрозуміла конечність гармонійної співпраці з Президентом. За це вона стягла проти себе докори від голови Крайового комітету Демократичної партії Пола Батлера. Авторитет през. Айзенгавера у Конгресі зріс головно тому, що здійснились його прогнози щодо швидкого кінця господарської рецесії і повороту високої коньюнктури в промислі й торгівлі. Первісний гін так званої ліберальної групи демократів із північних стейтів, щоб значно збільшити державні видатки на різні суспільні цілі, заламався після того, як публічна опінія прихильно відгукнулась на перестороги Президента проти зростання шансів інфляції. Своїми публічними виступами, частим стосуванням конституційного права „вета" проти небажаних законів і своєю ініціятивністю в закордонно-політичній ділянці Президент спростував закиди проти його ніби слабого й нерішучого лідерства.

Таким чином досить поважна кількість демократів лучилась із одностайною меншиною республіканців, щоб переводити найважливіші закони на базі конструктивного компромісу. Очевидно, це не вдалося на 100%. Неприхильна Президентові більшість провалила кандидатуру Луїса Стравса на секретаря торгівлі, опрокинула згадане „вето" щодо закону про публічні роботи, не прийняла нового закону про громадські права, не зревідувала закону про допомогу фармерам і не підвищила поштових оплат. Але водночас пішла у великій мірі по лінії бажань уряду в низці інших справ.

Ось так Конгрес ухвалив новий бюджет на 73 більйони долярів, в тому числі 39 більйонів долярів на військові потреби. Сподіваються, що сума видатків у 1960 році зросте до 79 більйонів долярів, що — разом з заощадженнями — дасть коло 2 більйонів дол. дефіциту. Все ж це дає добру надію на зрівноваження наступного бюджету. Ухвалено закон про допомогу закордонові в сумі 3,225,813,000 дол., мешканевий закон на 1,375,000,000 дол., про цивільні публічні роботи на 1,185,000,000 дол., підвищено на 1 цента газоліновий податок для фінансування будови шляхів, підвищено відсотки від державних щадничих бондів, продовжено рекрутський закон до 1 липня 1963 р., підвищено пенсії для ветеранів, збільшено участь ЗДА в Міжамериканському банку для розвитку у Світовому банку і в Міжнародному монетарному фонді, підвищено рівень для державної заборгованости, ухвалено закон для допомоги дрібним торгівцям, продовжено на два роки працю Комісії для громадянських прав. Але найважливішими постановами є робітничий закон із загостреними приписами проти зловживань в юніях і закон про 50-ий стейт Гаваї. Прийнято також резолюцію в користь поневолених Совєтами народів та резолюцію проти членства комуністичного Китаю в Об'єднаних Націях.

Балянс першої сесії 86-го Конгресу не є ідеальний, бо ось, наприклад, не підвищено однодолярового мінімуму за годину праці і не вирішено справи медичної опіки. Але в сумі плюсів і мінусів — плюси таки значно переважають, а до них належить і закриття сесії безпосередньо перед приїздом Хрущова, щоб не потребувати запрошувати його на виступ в Конгресі. Закінчена сесія ще раз показала вартість американської двопартійної демократичної системи і вартість її Конституції.

ЧИ БУДЕ 51-ий СТЕЙТ?

Прийняття Аляски і Гавайських островів до ряду американських стейтів викликало помітне замішання на острові Порто Ріко, що під офіційною назвою Порторіканського Комонвелту, керованого вибраними репрезентантами на чолі з губернатором, входить у єдину в своєму роді федерацію з своїм великим сусідом, ЗДА.

Піднесення Аляски та Гаваїв до стейтової гідности, а затим і до повної державної приналежности у федеральних рямцях ЗДА, викликало серед деяких політичних кіл Порто Ріко бажання, щоб і їх острів став повноправним членом могутньої і єдиної у світі стейтової родини З'єдинених Держав Америки. Таким чином число стейтів могло б бути побільшене в майбутності до 51.

Які вигляди на таку можливість? Чи, крім бажань і старань певного числа симпатиків, не стоїть на перешкоді такому плянові куди глибша рація, і то по обидвох заінтересованих сторонах? Співробітник бостонського щоденника „Ди Кришчен Саєнс Монітор" в ч. 3-му з 19 серпня ц. р. подав ряд інтересних спостережень з місця і змалював становище двох політичних груп, з яких одна, що є в меншині, розпочала кампанію за прилучення цього острова в характері окремого стейту, а друга гостро поборює таку концепцію, називаючи саму думку про таку можливість — „державною зрадою"...

Як повідомляє цей щоденник, у законодатних колах Вашингтону від деякого часу постала тенденція виразніше з'ясувати державно-правне відношення Порто Ріко до ЗДА. На думку деяких членів Конгресу, для добра обидвох сторін треба зревідувати і наново здефініювати юридичний статус, на підставі якого свого часу, волею абсолютної більшости мешканців Порто Ріко, прийнято цей обшир до державної одности із ЗДА, на плятформі коммонвелтської приналежности. Від якогось часу в Конгресі ведуться дебати над внесеним у тій справі законопроєктом, а сенатська Комісія в справах територій і островів у зв'язку з цим переслухала цілий ряд компетентних осіб. На недавньому переслуханні в згаданій Комісії сенатор Генрі Джексон поставив між іншим таке глибоко юридичне запитання: „Чи Конгрес ЗДА, приймаючи свого часу цей остров до територіяльної одности зі ЗДА, мав взагалі право це вчинити?" За підставу до такого запиту сен. Джексон узяв те, що в одній із договірних клявзуль подано, що ця територія може зовсім відійти від будь-якого зв'язку із ЗДА, якщо таке буде рішення більшости населення острова. Ця критична думка сенатора викликала хвилю обурення серед населення Порто Ріко, а його губернатор, Мунос Марін, заявив кореспондентові бостонського щоденника таке: „Уряд комонвелту Порто Ріко, як і більшість населення, ніяк не прийме офіційної інтерпретації сенатора Джексона, яка має на меті підкреслити, що ЗДА однобічно і лише з ласки прийняли до вільної федерації-зв'язку цей острів... Однобічне (лише збоку ЗДА) признання такого статусу матиме познаки мілітарної окупації або якогось протекторату" — заявив губернатор.

Вже з цього побіжного огляду недвозначно виходить, що справа приналежности Порто Ріко до ЗДА належить до незвичайно заплутаних, дразливих і скомплікованих, зокрема тепер, коли ситуація на Кубі така непевна. Один нерозважний крок або надто скоре чи передчасне рішення Вашингтону в цій справі може потягнути за собою далекойдучі наслідки в районі Карaїбського моря і взагалі в динамітом підважених теренах Середньої та Південної Америки. Тому треба припускати, що остаточна модифікація цього „порторіканського вузла" збоку компетентних кіл Вашингтону не буде в скорому часі полагоджена. Для добра обидвох сторін буде вона, здається, відсунена „ад калєндас грекас", на необмежений час.

З черги подано спостереження автора бостонського щоденника над двома протилежними політичними групами Порто Ріко щодо прийняття цього обширу в характері 51-го стейту. Прихильники „статус кво" кажуть, що всенародний референдум, проведений на цьому острові в 1952 році, переважною більшістю голосів відкинув як державну незалежність цього острова, так і формальну його приналежність до ЗДА, як одного із стейтів. При цьому вони покликаються і на те, що внесений нещодавно законопроєкт має на меті лише спрецизувати формально-правне становище обидвох сторін, але в жадному разі ані Конгрес, ані населення ЗДА не виявляють тенденції розпочинати в Порто Ріко якоїсь акції за повне прилучення острова до ЗДА. Губернатор Мунос Марін, який є речником урядової партії заявив з притиском, що його уряд і партія не допустять до плебісциту, кібащо усунене буде з програми голосування питання про стейтову приналежність до ЗДА. На його думку, майбутній всенародний плебісцит матиме лише одну альтернативу: дальший і незмінний стан у відношенні до ЗДА або повна державна незалежність.

З другого боку Стейтова республіканська партія стоїть на становищі, що плебісцит повинен відбутися лише над двома постулятами: негайне прилучення цього острова до ЗДА як чергового стейту або — повна незалежність. Ця політична група гостро обстоює думку, що теперішній „баламутний" стан приналежности Порто Ріко до ЗДА не може існувати в безконечність, що це кривдить обидві сторони, а крім того творить національно-соціяльну аномалію. Стейтова республіканська партія під цю пору є в меншині і стоїть у гострій опозиції до уряду Порто Ріко. Зате вона має виразне політичне обличчя та ясну програму щодо майбутности острова та його темпераментного населення.

Майбутнє покаже, чи до округлого числа 50-ох зірок на американському державному прапорі прибуде ще одна срібна посестра.

І. Л.

РУСИФІКАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Поза загальними даними про кількість населення України, що під сучасну пору, згідно із січневим совєтським переписом, мала б становити 41,-893,000 осіб, і про розподіл цього населення на міське і сільське, на чоловіків і на жінок московський режим в Україні після перепису 1926 року не опублікував нічого про національний склад України й інших совєтських республік. Кількість населення України включає не тільки українців, але й росіян, поляків, жидів та інші національні групи, що живуть на Україні, але, при сучасному стані совєтської статистики, неможливо встановити, скільки є українців, а скільки національних меншин. Так само немає ніякої можливости встановити кількість українців в інших совєтських республіках, особливо в РСФСР, зокрема в Південному Сибіру, на Далекому Сході, на Камчатці та в Казахській ССР. Немає великих підстав сподіватися, щоб Совєти проголосили вислідя й останнього, січневого перепису, в запитниках якого були питання про національність і мову. Майже 8-місячна мовчанка від часу проведення січневого перепису доказує, що Совєти не квапляться з опублікуванням даних про національний склад населення України й інших совєтських республік. Правдиві дані про це для них невигідні, і, якщо вони і проголосять колись якісь дані про національний склад населення, то ці дані напевно будуть пофальшовані.

Тому про національний склад населення України доводиться говорити на підставі посередніх даних, які, хоч і незавжди можуть дати повний образ, то все ж можуть послужити важливим засобом для встановлення справжнього стану речей.

Деякі дані про національний склад підсовєтської України можна витягнути з національного складу письменників, що до них зараховується не тільки українців, але й росіян та інших, що живуть у межах Української ССР. Водночас із цим письменників українців, навіть тих, що пишуть по-українськи, але живуть на територіях інших республік, зараховується до письменників даної республіки.

У четвертому з'їзді Спілки Письменників України, що відбувся в Києві в березні ц. р., брали участь згідно із звітом Мандатної комісії 174 делегати, в тому числі 140 (81%) українців, 23 (12.8%) росіяни й 11 (6.2%) інших національностей. З поданого числа письменників, що були делегатами на цей з'їзд, українською мовою пишуть 137 письменників (79.2%), російською — 35 (19.6%) і іншими мовами — 2 (1.2%). З цієї статистики виходило б, що російською мовою пишуть не тільки всі письменники-росіяни, що є членами СПУ, але й письменники інших національностей і навіть деякі українці. Немає в цій статистиці ніяких даних про те, скільки письменників в Україні пишуть двома мовами — російською й українською. В загальному статистика національного складу учасників 4-го з'їзду СПУ встановлює, що російською мовою в Україні пише яких 20 процентів письменників.

Куди ближчі до дійсности дані можна витягнути із бібліографічного покажчика п. н. „Українська радянська література між III і IV з'їздами письменників", виданого з початком ц. р. (підписаний до друку 12 лютого 1959) у видавництві „Радянський Письменник" (8-ка, стор. 224), впорядкованого І. Марченком, Г. Кравченком і Ю. Медведєвим. Названий покажчик охоплює всі видання в ділянці літератури (поезія, проза, драматургія, переклади, літературна критика) за рр. 1954-1958 і навіть частково за перший місяць 1959 року.

В названому покажчику наведена бібліографія друкованих творів (здебільша тих, що вийшли окремими виданнями і частково тих, що були друковані по збірниках і журналах) 520 письменників України, в тому числі українців, росіян та інших. На всіх цих 520 письменників пишуть і друкують свої твори виключно російською мовою 116 осіб, значить 22.2%; крім них, пишуть і друкують свої твори двома мовами, українською та російською, 28 письменників. В цілому протягом чотирьох років писали й друкували свої твори російською мовою в Україні 144 письменники, значить 27.6% з усіх 520 письменників.

Виведена тут на підставі згаданого вище бібліографічного покажчика кількість письменників, що пишуть в Україні російською мовою, перевищує у процентовому відношенні майже в півтора раза кількість письменників-росіян на 4-му з'їзді УСП (27.86% проти 12.8%). Навіть коли брати до уваги тих письменників-росіян, що пишуть виключно російською мовою, то і їх кількість перевищує майже на 90 процентів кількість письменників-росіян, що були учасниками 4-го з'їзду УСП. Тому на підставі всіх даних, процентове відношення між письменниками українцями і росіянами треба встановлювати приблизно на 77% українців і 23% росіян. Це відношення відповідає, мабуть, коли брати до уваги кількість росіян в інших ділянках культурного життя, і відношенню всього українського населення України під сучасну пору. За совєтським переписом 1926 року українців в межах УССР було 80.0%, росіян — 9.2%, жидів, німців і інших — 10.8%. Значить, тепер навіть після окупації західньо-українських земель, кількість росіян в Україні збільшилася на яких 150 процентів.

Стверджуючи таке замосковлення української за назвою літератури, треба ще підкреслити, що твори, друковані українською мовою в УССР, виходять пересічним тиражем 15,000 примірників (від 3,000 до 30,000, у вийняткових випадках 50,000), а в той же час пересічний тираж видань друкованих російською мовою в Україні і в українських видавництвах становить 100,000 примірників, значить перевищує українську друковану продукцію в яких шість разів.

Наприкінці треба ствердити, що в теперішній совєтській дійсності прізвища письменників не дають певної вказівки щодо національности чи рідної мови письменника. Між письменниками-росіянами, що живуть в Україні і пишуть виключно російською мовою, є особи з такими суто українськими прізвищами, як Гайдаєнко, Глушко, Головченко, Залата, Кондратенко, Кривенко, Науменко, Омельченко, Панько, Рядченко, Татаренко, Тимченко, Усиченко, Чорний-Діденко. В той самий час, між письменниками України, що пишуть і друкують свої твори виключно українською мовою, є багато прізвищ із суто російським звучанням: Автомонов, Бабишкін, Большак, Дімаров, Єніна, Кашин, Кисельов, Крутікова, Кудін, Майоров, Муратов, Овчаров, Плахтін, Плоткін, Резніков, Рубашов, Снєгірьов та інші.

бкр.

Любомир О. Ортинський

ЩОБ ФОРМА НЕ ЗАСТУПИЛА ЗМІСТ

Протягом останніх двох тижнів „американська" Україна пережила ряд здвигів і з'їздів: відбулися кількатисячний здвиг СУМА в Еленвіллі і коло Шикаго, з'їзди кол. вояків 1-ої Української Дивізії й Української Повстанчої Армії, спортові змагання й різні товариські зустрічі. Місцем найімпозантніших імпрез була Союзівка й оселя СУМА в Еленвіллі. Майоріли прапори, маршували колони, лунали пісні. Велискували проти сонця величезні парки модерних автомашин, безперервно „цикали" фотографічні і навіть кінові апарати. Викликали подив спостерігачів спортовці, чарував на танцях жіночий доріст. Гуляли-гуляли ген аж поза північ молоді й старі.

Такий могутній зовнішній вияв життя організованої українсько-американської спільноти треба розцінювати як позитивне явище. Вже самий факт, що в згаданих імпрезах взяло участь кілька тисяч учасників, свідчить про те, що існує потреба на такого року зовнішні вияви, що вони — органічні.

Але ці вияви ще не можна брати за мірило нашого організованого в ЗДА життя, і вже ніяк не можуть вони стати його змістом. Вони є добрі і потрібні як зовнішні рами, святковий показ, з-поза якого виступає зміст нашого національного, культурного і політичного життя. Щоденна серйозна національно-політична праця, живе зацікавлення, слідкування, та активна дія на користь визволення нашого народу; модерне, допасоване до сучасного стану українського народу, виховання наших дітей і молоді, масова реакція на події в Україні — все це має бути тим твердим зерном, що його час від часу не зашкодить вбрати в святкову форму відзначень і здвигів. Але здвиги й паради не сміють бути самоціллю чи одиноким виявом нашого організованого життя, подібно, як не можуть заступити поширювання і поглиблювання української політичної думки і виховування в її дусі молоді — академії. І одні й другі, здвиги й академії, мають відігравати ролю засобу для осягнення цілі, а не стати нею самою. Спостерігаючи наше життя в ЗДА, а зокрема під враженням вдалих імпрез на Союзівці і в Еленвіллі, хочеться перестерегти проти гіпертрофії зовнішніх виявів, які, до речі, чимраз більше поширюються. Ще раз повторюємо: ці зовнішні вияви позитивна річ, якщо вони є декорацією чи завершенням конкретної праці. Йде про те, щоб прапори і віданаки були справді віддзеркаленням внутрішньої настанови і переживань, а не ще одним костюмом; щоб здвиги й з'їзди були виповнені змістом, а не ставали українською відміною американських товариських пікніків. А щоб воно так було, не вистачає навіть найбільше відданої праці гурту організаторів, команд, управ і горстки активістів. Для цього треба масової співпраці і співпраці найширших кіл громадянства, передусім батьків.

Тим часом ряд познак вказує на те, що під покришкою імпрез і академій із щораз меншою фреквенцією відвідувачів, шириться бациля повного збайдужіння до української справи, відчуження від проблем батьківщини, а то й взагалі від неї, самої. У багатьох випадках в наших людей залишилось тільки бажання час від часу „показатися" в гурті, провести приємно час, може навіть згадати „стару войну" чи революцію, щоб зараз же за брамою Союзівки чи іншого зустрічного пункту знову переставитись на рейки „моя хата скраю"; забути за шумні фрази й патетичні закляття, що ще хвилину тому падали з уст, а насправді були тільки дешевим обманом довкілля і самообманом. Не бракує в нашому численному гурті й професійних маніфестантів, які тільки й те роблять, що закликають себе й громаду безмежно любити батьківщину або проти чогось чи когось протестують. І так, на маніфестаціях і протестах „визволяють Україну" замість того, щоб якоюсь скромною, менше крикливою, але кориснішою працею прислужитись великим ідеалам. Є вже й знуджені снобы, ті, що їх осліпив блиск авт і модерний золотий телець, які зі знудженою міною зазнайків і всезнайків дивляться на все „критично", все критикують і нашвидку засвоєними екстраваганціями стараються імпонувати довкіллю і до деякої міри ширять деморалізацію.

Остаточно мусимо врахувати і такий „випадок" в нашому національному балансі: мусять бути у великій родині заступлені і позери й крикуни: „стиляги" і снобы. Але мусимо берегти здорове ядро нашої спільноти і рівночасно перестерігати проти злих впливів слабодухів і тих, що національними пророками, революціонерами та героями прокинулися щойно в американському затишші, а паслі задніх тоді, коли для хоробрих виявів було багато нагод. І всі спільно й поодиноко мусимо контролювати себе, щоб не загубити маршруту і щоб не звести нашого патріотизму виключно до зовнішніх виявів, до форми без змісту.

(Закінчення на стор. 4-ій)

Армандо Паласіо Вальдес

ХОСЕ

Повість

З еспанської мови переклав: Богдан І. Лончина

(32)

Ні одного вітрила не появилось на обрії. Тривога так пригнічувала глядачів, що хвилини минали, але ніхто з них не промовив і слова. Усі вп'ялили свій зір в Ель Карреро, невеличкий простір коло родільєрської обмілини, який ще був вільний і через який судна запливали безпечно, коли море було бурхливе. Еліса відчувала краплі холодного поту на своєму чолі і трималася хресної матері, щоб не впасти.

Так минуло чверть години. Раптом з натовпу вихопився крик і плач, слабший, ніж шум океану, але сумніший від нього. Вода заливала Ель Карреро. Обмілина виглядала вже тільки, як вузенька смужка вкрита піною. Порт був замкнений.

Мануель, блідий і безмовний, приніс нову купу хмизу і запалив її біля двох попередніх. Дід зовсім перестав, і, роздмухуване вітром багаття яскраво палало.

Почувши крик, Еліса затремтіла. Від якогось внутрішнього поштовху, подібного до надхнення, вона зірвалася з місця, широкими стрибками збігла по сосновій доріжці вниз, перебігла через спорожніле містечко і задихана спинилась перед дверима церкви. На хвилину затрималась, опісля перехрестилась, стала на коліна і так навколішки пішла аж до головного вівтаря. Але там не задержалась, завернула направо і з трудом пішла вгору по кручених сходах, що вели до каплички Христа. Коли вона була нагорі, її коліна спливали кров'ю.

Це була темна кімната, обвішана образами й пожертвами, з заґратованим вікном, через яке вірні дивились на ту ікону, коли біля неї відправляли Богослужбу. Христос, як звичайно, був закритий осамітною завісою. Тремтячою рукою Еліса відслонила завісу і припала до землі. Вона лежала нерухомо, а тим часом одна за одною входили до каплиці жінки і так само мовчки припадали до землі. Ридання і зойки сповнили каплицю.

Після полудня море трохи заспокоїлось і великий гурт суден зміг заплисти до Родільєра. Пізніше прибуло ще декілька. Та коли запала ніч бракувало ще п'ятьох. Одним з них було судно Хосе. Моряки, які знали, чого можна було сподіватися, бож вони бачили, як одно судно загинуло, ухилялися від прямої відповіді на запитання, з якими до них зверталися. Ніхто нічого не знав, ніхто нічого не бачив. Побережжя було заповнене людьми до пізньої ночі. Та поволі люди почали розходитись. Залишилися тільки родини тих, що були на морі, нарешті й вони, майже зовсім утративши надію, залишили берег і пішли до містечка з розпукою в серці.

Страшна то була ніч! У моїх вухах і досі звучать розпучливі крики нещасних жінок і дітей, що кликали своїх батьків. Містечко мало понурий вигляд. Люди блукали гуртками по вулиці, збиралися біля дверей хат. Говорили голосно, перекрикуючи одне одного. У тавернах палко сперечалися моряки, закидаючи одні одним вину за то нещастя. Час від часу якась розпатлана жінка переходила вулицею з таким жахливим криком, що аж волосся ставало дубом. З вікон хат також долітали стогони й ридання.

Після першої хвилі розпачу й заворушення наступила друга — хвиля спокою, ще сумніша й злосливіша.

Коли розвиднілося на світі Божому, містечко виглядало, як цвинтар. Пан-отець наказав бити в дзвони, скликаючи до церкви, і, коли вірні зібрались, заявив, що наступного дня відправить панахиду за душі тих, що загинули.

Але коло полудня поширилася чутка, — не знати, хто її приніс — що деякі родільєрські судна причалили до порту Бансонес, за яких сім миль від Родільєро. Надія, що вже вмерла, скоро знову відродилася в людських серцях. На вулиці знову запанували безладдя й шум. Відряджено посланців, щоб вони розвідали правду. День і ніч проминули в страшній тривозі. Бідні жінки — бліді й заплакані — бігали від гурту до гурту, що збирались на вулиці, бажаючи захопити з розмов чоловіків щось таке, що могло б їх підбадьорити.

О дванадцятій годині прийшла вістка, що тільки два судна причалили до Бансонесу. Котрі? Посланці цього не знали або не хотіли сказати. Проте, відразу ж поширилась чутка, що одно з них належало Хосе, а друге Торівісві.

Пізніше, під вечір, прибіг якийсь хлопчина, вкритий потом і без шапки.

— Вони там, вони там!

— Хто?

— Багато їх, багато! Багато їх прибуває! — вимовив він з трудом, бо йому бракувало віддиху. — Вони, мабуть, тепер уже в Анропомеро.

Тоді в містечку зчинилось неймовірне заворушення. Усі мешканці, без єдиного вийнятку, вибігли із своїх домів, збилися в щільну масу і поспіхом рушили антропомерівською дорогою, понад берегом моря. Чоловіки сперечалися й робили всілякі здогади, яким то способом їхні товариші могли врятуватися. Жінки йшли мовчки, тягнучи за собою дітей. Пройшовши півмилі, вони побачили — ген далеко, на відкритім місці — гурт моряків, що йшов їм назустріч з веслами на плечах. Юрба вибухла страшним галасом. Гурт моряків відповів криком „гурра", вимахуючи в повітрі шапками. Так повною скорістю зближалися вони одні до одних, аж зустрілися лицем в лице.

Що це за радіска й одночасно страшна була картина! Коли великий гурт змішався з малим, залунали оклики болю й радости. Жінки з божевільними очима шукали своїх рідних, а не знайшовши їх, падали на землю, заламуючи з розпуки руки. Інші, щасливіші, знайшовши любого чоловіка чи сина, кидалися на них, як звірюки; і так тулилися до їх грудей, що ніяка сила на світі не була б спроможна відірвати їх. Жертви морської катастрофи схвильовано всміхалися, намагаючись приховати зворушення, але сльози проти їх волі спливали їм по обличчю.

Коли Еліса побачила Хосе, вона відчула в горлі такий гострий біль, що малощо не задушилась. Вона закрила лице руками й захлипала. Моряк відчув, як його обхопили материні руки, але не міг відвести очей від юрби, шукаючи своєї судженої. Еліса підняла голову і їх очі зустрілись.

Коли минула перша хвилина зворушення, маса народу завернула повільним кроком в напрямі до містечка. Кожного моряка, жертву катастрофи, негайно оточив гурт товаришів, що вивідували докладно про подробиці подорожі. Їх жінки йшли позаду. Часом, щоб упевнитися, що вони живі, кликали їх на ім'я, і коли чоловіки обертались до них, не могли нічого їм сказати.

Того самого пополудня всі домовилися наступного дня скласти подяку Богові урочистою Богослужбою. Виявилось, що майже всі врятовані взяли на себе тут саму обітницю: вислухати Службу Божу, босоніж, перед вівтарем Христа-Спаса. Була це загальна обітниця в Родільєро в хвилинах небезпеки, і переходила вона з батьків на синів.

І дійсно, наступного ранку моряки зібралися на березі і звідтам — кожна залога із своїм капітаном на чолі — подалися поволі в напрямі до церкви; усі були босі і без шапок. Вони маршували поважно й мовчки, а в їхніх спокійних очах малювалася проста й одночасно ревна віра тих людей, які в цьому житті знають тільки скорботу. Позаду йшли жінки, діти і кілька тих шляхтичів, що були в містечку. Вдови й сироти тих, що залишилися в морі, ішли також помолитися за спокій душ своїх рідних. Усі вони вбрали на себе хустини, фартухи чи шапки чорного кольору.

А в родільєрській церковці чекав на них чудотворний образ Христа з розпростертими руками. Він теж був жертвою морської катастрофи, врятований з води побожністю рибалок; він також скуштував смутку й самотности океану та гіркоти його хвиль.

Моряки впали на коліна й спустили голови на груди, а їх уста шептали молитви, вивчені ще в дитинстві, які вони не вимовляли ніколи з більшим запалом. Вогники воскових свічок, що оточували пресвяту ікону, злегка потріскували. З юрби виходив легенький шепіт. Старечий голос священика час від часу порушував величну тишу святині.

Після Богослужби Еліса й Хосе зустрілися в притворі і всміхнулись ніжно одне до одного. З тим невинним і гідним прощення себелюбством, що характеризує любов, вони забули вмить увесь той сум, що панував довкола них, і, весело розмовляючи, пішли дорогою до містечка. День свого вінчання вони визначили, ще поки прибули до хати.

Кінець

Жмуток споминів на могилу д-ра Михайла Рабія

У вересні цього року минає рік, як відійшов від нас незабутньої пам'яті д-р Михайло Рабій. Відійшов він в молодому віці, проживши всього 59 літ. Впродовж того короткого трудолюбивого життя він добре прислужився українській справі.

Походив він зі священичої родини на Самбірщині. Дитиною виссав він з грудей матері любов до своєї землі, до рідної мови та пісні. Малим хлопцем він прислуховувався до розмов таких великих наших людей, як покійний Митрополит Андрій Шептицький, письменник Андрій Чайковський, корифей українського театру Микола Садовський, співак Менцінський та інші, що перебували в домі о. крилошанина Ф. Рабія, пароха міста Самбора.

Назрівали великі дні, зближалася перша світова війна, що вибухла 1914 року. Серед українців Галичини йшла підготовка до боротьби з Росією. Українці організували Легіон Січових Стрільців, метою якого було стати в обороні рідної землі. До цієї формації вступив молоденький гімназист — Михайло Рабій. В 1917 р. в однострою січового стрільця склав іспит зрілости у Відні та вернувся до фронтової формації. В 1918 р. пережив дні великої радости, був свідком проголошення Української Західньої Республіки. Коли ж молодій Українській Державі загрозила небезпека від поляків, його військову частину відряджено на оборону Львова. За хоробрість українське командування нагородило його ступенем хорунжого.

Д-р Михайло Рабій

По відступі зі Львова воював в рядах Другого Корпусу, що ним командував генерал Мирон Тарнавський, брав участь у Чортківській офенсиві, що її вів відомий український стратег генерал Греків. По злуці українських армій переживав долю і недолю українського воїна, а по нашій програній попав разом з багатьома іншими до польських таборів для полонених.

По виході на волю вписався на Український Тайний Університет, а вільний час посвячував організуванню та вихованню молоді в Самборі.

По закінченні студій став учителем української мови в семінарії в Дрогобичі. У вільних хвилинах займався збиранням українського фольклору, опрацьовував статті на історичні теми, які появлялися в українських журналах. Крім цього поглиблював студії над собою і в 1932 р. здобув науковий ступень д-ра філософії на Краківському університеті. В 1935 р. став викладачем української мови та літератури в польській державній гімназії в Дрогобичі.

Під час другої світової війни крім учительської праці організував на доручення міської ради український театр і був його першим директором. Коли ж доля при кінці другої світової війни кинула його з родиною на чужину, то і там він не сидів з заложеними руками. В Ляндсгуті, в Німеччині, організував українську гімназію і став в ній викладачем історії та української літератури аж до виїзду до Америки.

В Америці працював спочатку як фабричний робітник, а згодом став учителем Школи Українознавства в Ню Йорку, а пізніше Шкільна Рада при УККА іменувала його директором тієї школи. Для тієї школи він зробив дуже багато. Під його проводом більше сотні наших дітей закінчило цю школу. Його заслугою є збірка образів, які ще й тепер прикрашують кляси та коридорі школи, а викладачам культури та історії влегшують виклади. Для учителів, які співпрацювали з ним, завжди служив радою та своїм знанням. Не було проблеми в нашій школі, якої він не розв'язав би. Завжди чемний, усміхнений та ввічливий, для учнів школи був гейби батьком. Нюйоркчани добре пам'ятають радієву програму п. Петра Задовецького, що її підготовляв д-р М. Рабій.

Покійний був дійсний український патріот, який не словами а тяжкою працею служив українській молоді та громаді.

Д-р Василь [illegible]

21-го вересня ц. р. кінчається 14 років з дня смерти

МОЄЇ НЕЗАБУТНЬОЇ ДОНІ

Лесі ІВЧЕНКО

В НЕДІЛЮ, 20-го ВЕРЕСНЯ 1959 р.

в православній церкві св. Андрія — у Вашингтоні буде відправлена

ПАНАХИДА

за спокій Її душі.

Друзів Її і моїх прошу помолитись за Неї в ці дні.

МАТИ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мойого Улюбленого і Незабутнього

МУЖА

бл. п. інж. Дмитра ВЕЛИЧКА

старшини Української Народної Республіки та довголітнього голови Відділу 50 УНСоюзу в Лорейні, Огайо,

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

і

ПОСВЯЧЕННЯ НАДГРОБНОГО ХРЕСТА

у ВІВТОРОК, 22-го ВЕРЕСНЯ 1959 р.

в год. 9:00 рано

в українській православній церкві в Лорейні, Огайо.

До участи в цій Богослужбі запрошую ласкаво всіх Його Друзів, Приятелів, Знайомих і всіх Тих, кому ще дорога Його пам'ять. Тих, що ділить велика віддаль від Його могили, прошу про щиру молитву за спокій Його душі.

Дружина — Марія ПУЖАК-ВЕЛИЧКО

2512 Іст 28 вул., Лорейн, Огайо

ГАРТФОРД й ОКОЛИЦЯ !

В суботу, 19-го вересня 1959 року

в год. 4:00 по полудні

в БУШНЕЛ ПАРКУ (біля Капітолю) в ГАРТФОРДІ

— відбудеться —

МАНІФЕСТАЦІЯ

проти облудно підступної візити ката України

Н. ХРУЩОВА в ЗДА.

В Маніфестації беруть участь шість національностей середньої Европи, поневолених сьогодні комуно-московським імперіялізмом.

ЗАУПОКІЙНІ МОЛЕБНІ жертв хрущовського панування відправлятимуться в українській кат. церкві — ЧЕТВЕР, П'ЯТНИЦЯ І СУБОТА, в год. 7:00 вечора, а в українській православній церкві СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ — в НЕДІЛЮ, в год. 10:00 перед полуднем.

Все Українське Громадянство просимо прибути на цю Маніфестацію.

Відділ УККА

22-ий Відділ СУА в Шикаґо

— святкуватиме

в неділю, дня 27-го вересня 1959 р.

10-літній ЮВІЛЕЙ Відділу

У програмі Свята:

СЛУЖБИ БОЖІ й ПАНАХИДИ

в обох церквах.

Год. 5:00 по пол.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ і БЕНКЕТ

в залі СУМА — при 2457 Шикаґо Евеню.

Гостем і головним промовцем буде — голова Централі СУА, ВП. п. Олена ЛОТОЦЬКА.

Щиро запрошуємо все Громадянство до численної участи.

УПРАВА

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТА НЮ ЙОРКУ

Відділ Українського Конґресового Комітету Америки

140-142 Друга Евеню — Ню Йорк 3, Н. Й.

при співучасти

УСІХ ОРГАНІЗАЦІЙ МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРКУ, НЮ ДЖЕРЗІ І КОННЕКТИКАТУ

— влаштовує —

в НЕДІЛЮ, 20-го ВЕРЕСНЯ 1959 р. — в год. 5:00 по пол.

по П'ятій Евені Ню Йорку

ПРОТИ-ХРУЩОВСЬКУ ДЕМОНСТРАЦІЮ

Комітет запрошує все Українське Громадянство Ню Йорку і Околиці, всі українські Організації і Товариства, з американськими й українськими прапорами і транспарентами, включно з тими, що братимуть участь у маніфестаційній частині **МАЗЕПИНСЬКОГО ЗДВИГУ МОЛОДІ** на Рендалс Філд, взяти масову участь у цій патріотичній демонстрації.

Місце збірки — в городі Публічної Бібліотеки при 5-ій Еве., між 42-ою і 41-ою вулицями — в год. 5:00 по полудні.

Траса походу — по 5-ій Евені, від 42-ої до 57-ій вулиці до КАРНЕҐІ ГОЛЛ, де в год. 7:30 вечора відбудеться **МАНІФЕСТАЦІЯ** поневолених народів з участю визначних американських промовців.

ПІД ЧАС ПОХОДУ ПРОСИМО ЗАДЕРЖАТИ ВЗІРЦЕВИЙ ПОРЯДОК !

УКРАЇНКИ й УКРАЇНЦІ !

Розкриймо перед вільним світом забріхане обличчя Москви та її відвічний імперіялізм! Висвітлім боротьбу українського народу за волю та державну незалежність!

Возьмім масову участь в ЗДВИЗІ, ПОХОДІ і ДЕМОНСТРАЦІЇ, та зазначім чітко наше одностайне становище в боротьбі проти — МОСКВИ!

З невимовним жалем ділимося сумною вісткою з Рідними, і Знайомими, що дня 19-го ЛИПНЯ 1959 р., на 44-му році життя, відійшов від нас наш Найдорожчий БРАТ

Д-Р МЕДИЦИНИ і ФІЛОСОФІЇ

сл. п. ВОЛОДИМИР КИЧУН

бувший шеф клініки внутрішніх і туберкульозних хворіб в місті Брілю — Німеччина. Студії покінчив у чеській Празі.

Покійний не переніс тяжкої втрати свого старшого брата, інженера, бувшого директора фабрики в Sao Paulo, Бразилія

сл. п. Івана Кичуна,

який відійшов на вічний спочинок тому 5 місяців.

Прийшла друга страшна несподівана вістка, що молодший брат

сл. п. д-р ВОЛОДИМИР КИЧУН

відійшов на вічний спочинок в тому самому місті, в Sao Paulo, Бразилія,

який осиротив:

Сестри — Галина ГЛУЩКО, Меланія ДОБРОМИЛЬСЬКА
Брати — Григорій і д-р Роман КИЧУН
Наречена — Д-р ІРИНА з Торонта, Канада
Вуйки — проф. Іван СТОЛЯР з дружиною, о. декан Теодор СТОЛЯР
Кузини — Василь КИЧУН з родиною, Богдан КИЧУН
Кузинка — Ярослава ХАРАК із сином
Родина МОКРІВСЬКИХ і МИГАЛІВ
Швагри — Інж. Олександер ГЛУЩКО, Петро ДОБРОМИЛЬСЬКИЙ

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

по братах

сл. п. інж. Івана Кичуна

і

сл. п. д-ра Володимира Кичуна

буде відправлена

в суботу, 19-го вересня 1959 року — в год. 7:30 ранку

в церкві св. ЮРА — в НЮ ЙОРКУ, при 7-ій вул.

На Службу Божу запрошує всіх Рідних, Знайомих і Товаришів

Сестра ГАЛИНА ГЛУЩКО

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ !

Кличемо Вас усю на

МАЗЕПИНСЬКИЙ ЗДВИГ МОЛОДІ

що відбудеться

в СУБОТУ 19-го і в НЕДІЛЮ 20-го ВЕРЕСНЯ 1959 Р.

в Ню Йорку, на величезному міському спортовому стадіоні

RENDALL'S FIELD, на Rendall's Island on the East River, Triboro Bridge and East 125th Street

ДОЇЗД ПІДЗЕМКОЮ: IRT (Lexington) до 125 вулиці і Лексінґтон Евеню.

СУБОТА — год. 10:00 рано: **СВЯТОЧНЕ ВІДКРИТТЯ ЗДВИГУ й СПОРТОВІ ЕЛІМІНАЦІЙНІ ЗМАГАННЯ;**
год. 8:00 вечора: У театральній залі Junior High School, Avenue "B", між 5 і 6 вулицями в Ню Йорку, — **ВЕЧІР МИСТЕЦЬКОЇ САМОДІЯЛЬНОСТИ;**

НЕДІЛЯ, — год. 1:00 по пол.: на спортовому майдані **ФІНАЛЬНІ СПОРТОВІ РОЗГРИ;**
год. 3:00 по пол.: **ДЕФІЛЯДА** Молодечих Організацій, в одностроях, із прапорами, **МИСТЕЦЬКІ ВИСТУПИ** Молодечих Організацій. **ПРОТИХРУЩІВСЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ** з промовами комішенера Морея, проф. Добрянського і през. Д. Галичина;
год. 5:00 по пол.: Виїзд міськими автобусами на сквер при 42 вул., між 5 і 6 Еве., звідки вийде **МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ПОХІД** до 57-ої вулиці, до Карнеґі Голл, на віче всіх поневолених Москвою народів.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ ! ВСЮ ТЕБЕ КЛИЧЕМО НА СТАРТ І ДО ДЕФІЛЯДИ В ОДНОСТРОЯХ І З ПРАПОРАМИ!

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ ! ВСІХ ВАС БЕЗ ВИНЯТКУ КЛИЧЕМО НА МАЗЕПИНСЬКИЙ ЗДВИГ, А ПЕРЕДУСІМ НА ПРОТИХРУЩІВСЬКУ МАНІФЕСТАЦІЮ — В ГОД. 3:00 ПО ПОЛУДНІ НА РЕНДАЛС ФІЛД ТА В ГОД. 5:00 ПО ПОЛУДНІ ДО МАНІФЕСТАЦІЙНОГО ПОХОДУ ВУЛИЦЯМИ НЮ ЙОРКУ!

Нехай не буде нікого поміж нами, що не виконав би цього національного обов'язку й збірно та публічно не заманіфестував би нашої вірности державній ідеї великого Гетьмана МАЗЕПИ та нашого спротиву проти відвідин ката України у цій вільній американській країні !

Українська еміграція зберігає вірність заповітові великого Гетьмана у 250-ліття його виходу на еміграцію! Ваша приявність на цих маніфестаціях докаже цю вірність!

Реєстрація змагунів Мазепинського Здвигу Молоді

Ню Йорк. — Повідомляють з Комітету Здвигу, що реєстрація змагунів, як і осіб, так і дружин, які візьмуть участь в спортових змаганнях в часі Мазепинського Здвигу Молоді в суботу й неділю 19 і 20 ц. м. відбудеться в п'ятницю 18 ц. м. між годинами 6—8 в Народнім Домі в Ню Йорку при 140 Друга Евню, в залі ч. 22 та в суботу 19 ц. м. на змаговім майдані Рендалс Філд від год. 9—10 ранку. Відкриття змагань тамже о год. 10-ій ранку. Комітет сподівається, що не буде ні одного спортового клюбу, ні одної молодечої організації, ні одного юнака й юначки, які б не взяли участи в цім великім спортовім змагу та водночас святі української молоді З'єдинених Держав у 250-ліття великого Гетьмана І. Мазепи.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА В ЗДА

закликає своїх членів і українську спільноту в ЗДА, в днях національної жалоби помолитися в наших Церквах за душі вимордованої ієрархії і священиків обох св. Церков і за всі жертви московсько-большевицької окупації України!

Вічна їм пам'ять!

Совєтська пропаґанда продовжує ширення байок про Хрущова в Америці

Москва. — Вся совєтська преса продовжує поміщування вісток від своїх кореспондентів, що товаришать Хрущову в його подорожі в ЗДА, які представляють ту подорож як один великий і безперервний персональний тріюмф Хрущова та совєтської політики „миру". За московською „Правдою" — „буквально всі американці оплескують чудові успіхи совєтського народу в цих днях". „Комсомольська Правда" запевняє, що „американська преса з найглибшим респектом ставиться до всього, що совєтське" та що американці „з ентузіязмом вимовляють тепер такі слова, як боротьба за мир і мирне співіснування, хоч ще недавно вони були деким висміювані". „Мільйони американців глибоко переконані, що лідер великої совєтської країни приїхав до них з щирим серцем і шляхетними замірами" — бреше „Правда". Промову Хрущова в Клюбі Крайової Преси у Вашингтоні совєтське радіо подало в цілості, але воно промовчало вже запити журналістів і відповіді Хрущова. Совєтські слухачі дізнались про це тільки з передач „Голосу Америки". Американські газети звернули увагу на цю забріхану совєтську пропаґанду. Нюйоркський "Daily News", що має три міліони накладу, пише у зв'язку з цим про совєтську „пресу" у „лапках" — з найбільшим призирством.

Маніфестація Свободи в Шикаґо

(Закінчення зі стор. 1-ої)

що впали за віру і рідний край та благословенством о. д-ра В. Ванчика, ЧССВ. Крім українців, взяли в маніфестації участь представники Білоруси, Болгарії, Хорватії, Естонії, Вільного Китаю, Німеччини (Союз Надволжанських Німців), Мадярщини, Латвії, Литви, Польщі, Словаччини і Словенії. — В неділю, 20-го вересня ц. р. у всіх церквах — українських й інших національних груп відбудуться церковні відправи за Страждальну Церкву і жертви комуністичного терору. Члени деяких українських організацій рішили відзначити свою солідарність з жертвами комуністичного терору — одноднeвним постом під час перебування Хрущова на американській землі, а заощаджені гроші передати на Народний Фонд Українського Конґресового Комітету Америки, на відповідні видання.

Похід перейшов вулицями міста до Смолоскипу Свободи, який находиться в центрі міста біля міської управи. Другу частину маніфестації почато співом американського гимну та короткою молитвою, яку провів парох української Православної Церкви о. Долинський. Опісля коротко промовив в імені посадника, давний приятель українців п. Е. Маркевич, який сказав, що не бажає бути в товаристві діявола в людській шкурі, себто Нікіти Хрущова. Далі промовляв п. Василь Гіна, який з'ясував, чому українці протестують. Після промови, у підніжжя пам'ятника складено вінки від українців та литовців. Маніфестацію в залі проводив п. Василь Гіна, а другою частиною біля Смолоскипу Свободи проводив п. Іван Музика, оба народжені в Америці. Повідомлення про маніфестацію подала місцева американська преса і радіо.

ЩОБ ФОРМА НЕ ЗАСТУПИЛА ЗМІСТ

(Закінчення зі стор. 2)

При перших, після другої світової війни зустрічах „нової" еміґрації зі „старою" першу дразнили брак поінформованости про останні події в Україні, сімпліфікація проблем, а може навіть і зовнішність. Минуло п'ятнадцять років, і „нові" не лише наздоганяли, але вже й беруться переганяти „старих" в тому, що їх ще недавно так дуже „разило". А не забуваймо, що зовсім інший старт, досвід і можливості мали „нові" і цілком інакше, бо від самого споду, починали „старі".

Еміґрація має обмежені можливості дії, але, зокрема в нашому випадку, може багато допомогти красві. Ми ще вправді вживаємо терміну „українці в діяспорі", вираховуємо численні країни поселення наших людей, але фактично діяльність українців поза кордонами батьківщини концентрується в ЗДА і Канаді, де є найкращі умови побуту і розвитку для нашого організованого життя, де є нас велике число і де маємо ми великі можливості. Вміти їх як слід використати, не пілто по лінії найлегшого опору, в даному випадку лише зовнішностей — наше першочергове завдання. А для його виконання треба нам внутрішньої настанови і застанови, критичної думки і полум'яного серця. Ці два елементи мусимо балансувати і збалянсовувати в нашому організованому житті. Мусило передати не лише форму, але передусім зміст нашій молоді, зміст української людини, українського патріота взагалі — український зміст. Зовнішні вияви — тільки частка змісту, решта, основна решта, лежить у наших традиціях і поставі до сучасности, в праці мозку і в чеснотах душі. Їх плекати — наше найперше завдання.

● В суботу 19 вересня ц. р. о год. 7.30 веч. в приміщенні Української Вільної Академії Наук у ЗДА (11½ Вест 26 вул., Ню Йорк) панна Ольга Дигдалевич, поділиться враженнями зі своєї праці на американській виставці в Москві і з відвідин України. Доповідь буде ілюстрована.

● Американське Товариство Політичних Наук відзначило сенатора - республіканця Кеннета Б. Кітінґа з Ню Йорку нагородою за визначну діяльність в Конґресі.

✝

Ділимося сумною вісткою,
що дня 14-го вересня 1959 р. в Боффало, Н. Й.,
на 71-му році свого трудолюбивого і жертвенного життя, прийнявши Найсвятіші Тайни,
відійшов у вічність

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ, БАТЬКО ДІДО і БРАТ

бл. п. д-р Роман

СТАВНИЧИЙ

б. адвокат, член численних Товариств та Установ, громадський діяч на Рідних Землях, опісля на еміґрації.

Панахиди були відправлені в днях 15-го і 16-го вересня 1959 р., в каплиці похоронного заведення п. Слотюк.

Винос Тіла відбувся в дні 17-го вересня 1959 р., з похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя, в год. 9:00 рано.

Горем прибиті:

Марія СТАВНИЧА — дружина
АНДРІЙ і МИКОЛА — сини
ДАРІЯ і ІРИНА — невістки
Гімназійний дир. БОГДАН — брат
РОМАН, ЯРОСЛАВ, ПЕТРО і ОКСАНА — внуки

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 42, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу 19 вересня, о год. 7:30 веч. в У. Н. Домі при 237 Говп Евню. Проситься всіх прийти, і вже тепер зголосити свою участь на прогульку на Союзівку. Використовуйте Ювілейний Рік для приєднання нових членів. — В. Марущак, рек. секр.

ВЕСТ ІСТОН, Па. — Т-во ім. Богдана Хмельницького, Відділ 137, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю 20 вересня 1959 р., о год. 2-ій по пол., в залі Укр. Горож. Клюбу. Просимо о численну участь. — Г. Прашик, предс., М. Колодруб, касир, С. Колодруб, секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Місячні Збори Тов. Рождества Преч. Діви, Відд. 259 відбудуться в неділю 20 вересня в церковній залі 4952 Савт Полайна вул., о год. 1-ій по пол. — П. Трусяк, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Місячні Збори Тов. Запорожська Січ, Відд. 342, відбудуться в неділю 20 вересня ц. р., в год. 2-ій по пол., в шкільній кімнаті церкви св. Димитрія. — Уряд.

БРИДЖПОРТ, Конн. — Тов. Українська Січ, Відд. 59, повідомляє всіх членів, що Збори відбудуться в неділю 20 вересня ц. р., в УНДомі ч. 500 Галет вул., точно о год. 2-ій по пол. Проситься тих членів, що все довгують до Товариства, щоби вирівняли свої залеглости, бо в противнім разі наражать себе і свою родину на суспенду. — Управа.

САВТПОРТ, Конн. — Тов. ім. Т. Шевченка, Відд. 84, повідомляє всіх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю 20 вересня, в залі УНДому 279 Кінґс Драйв, точно о год. 4-ій по пол. Проситься прийти, хто цікавиться запомоговою касою. — І. Махно, предс., М. Ґудзік, касир, П. Дудко, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Тов. Чорноморська Січ, Відд. 14, повідомляє членів, що Місячні Збори відбудуться в середу 23 вересня ц. р., о год. 7,30 веч., в Січовім Домі 508 — 18 Евню. Проситься прибути на означений час і вирівняти свої вкладки. — М. П. Отрок, секр.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую свого стрия **ІВАНА СТАХА** і його синів, родом з Довгого, Горлицького повіту. Пошукуваний перше перебував в Ню Йорку, а пізніше, здається, перенісся до ст. Іллиной. Пошукує їхній стриєчний брат Петро Стах, син Панька Стаха. Прошу писати на адресу:

Петро СТАХ
1854 — 7th Avenue
Watervliet, N. Y.

Пошукую
п. **ГРИГОРІЯ БАК,**
який виїхав до Америки 1910-1913 р., а дружина з сином Федором і донькою Надією, виїхали до Америки 1927 р., з України, Кіровоградська Обл., Олександрівського р-ну, село Іван-город. Прошу відізватись на адресу:

H. PETRIW
2609 W. Division Street
Chicago 22, Ill.

Теодор Флис, син Івана Флиса, пошукує
ТЕОДОРА ФЛИСА,
сина Юрка Флиса, із с. Червоної Волі, пов. Ярослав, який жив у Бостоні. Зголошуватись на адресу:

Andrij HRYNEWYCZ
1313 W. Chicago Avenue
Chicago 22, Ill.

Анастасія Таран (дів. прізвище Андруневсцин) пошукує сестру
МАРІЮ ІВАНІВНУ АНДРУНЕВСЦИН,
з села Подбуж Дрогобицька область, по словам вийшла заміж за Михайла Ковальчук і переїхали до ЗДА в 1949 р. Її або особи, які знають про неї, прошу писати на адресу:

Anastasia TARAN
Post Office Box 178
Chester, Conn., USA

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2-га Ев.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 18-го вересня ц. р., відбудеться вечір спогадів кращої частини Л. М. Клюбу. Беруть участь — Оксана Вікул, Ольга Соневицька і Леся Храплива. Головнокомандуючий вечора Іван Керницький (Ікер) і може...? Початок о год. 8-ій веч.